

MAGYAR LAP

3 Lei

Taxa postala plattá
aprobárta Dir. Gen. P.

T. „Otthon” I-
UDAPEST

Főszerkesztő:
dr. Paál Árpád

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP
V. évfolyam, 189 (1335) szám. * Szombat, 1936 augusztus 22

Főmunkatárs:
dr. Gyárfás Elemér

A német hadihajók parancsot kaptak a spanyol vörös hadihajók erőszakoskodása elhárítására

Súlyos helyzet állott elő a „Kamerun” elleni kalózkodás miatt. — A madridi kormány tengeri zárlatot akar

Berlinből jelentik: A „Kamerun” nevű német gőzös átkutatása igen súlyos helyzetet teremtett a berlini és a madridi kormány között. Böhm ellentengernagy vezetése alatt a következő német hajókat vezényelték a spanyol vizekre, az ott horgonyzó német hajók megerősítésére: az „Admiral Graf Spee” páncélos, a „Nürnberg” és a „Leipzig” cirkáló, a harmadik és negyedik torpedóraj két-két hajóját.

Böhm ellentengernagy a következő táviratot küldte a spanyol kormányhaderők parancsnokához:

Az „Almira Cervantes” eljárása miatti vizsályt csak tegnap zártuk le és ma a „Libertad” gőzös tüzelt a „Kamerun”-ra, mely a spanyol vizeken kívül hajózott. A spanyol gőzös tüzelésével spanyol vizekre kényszerítette a német hajót és felfegyverzett katonákkal kutatta végig annak belsejét. Ez a kutatás német hajóval szemben

bünteti a szabadhajózás joga ellen. Nem vagyok hajlandó ilyen erőszakot elkövetni. Utasítom tengeri erőmet, hogy minden jogosulatlan erőszakot, mely az Önök hajójától indul ki, hasonló erőszakkal hártsaak el.

A Német Táirati Iroda a következőket jelenti:

A német kormány, amint „Kamerun” gőzössel szemben történt spanyol eljárásról értesült, haladéktalanul utasította a madridi német ügyvivőt, hogy a legerélyesebben tiltakozzék a spanyol hadihajók eljárása ellen. A követ közölte, hogy

a német kormány a madridi kormányt teljes mértékben felelőssé teszi mindazokért a következményekért, amelyek-

kel hasonló esetek megismétlődése járhat.

Közölte még a követ, hogy a német kormány utasította a spanyol vizeken tartózkodó német hadihajókat, hogy a nem spanyol felségjog alatt álló vizeken minden eszközzel védjék meg a német hajókat a nemzetközi jogba ütköző hasonló túlkapásokkal szemben.

Felháborodás a német sajtóban.

A német lapok még mindig a legnagyobb felháborodás hangján írják az esetről. A „Völkischer Beobachter” közönséges kalóztámadásnak minősíti a spanyol hajó eljárását. A „Berliner Tageblatt” megjegyzi, hogy a támadás abban a pillanatban történt, amikor a német kormány hajlandónak nyilatkozott csatlakozni a semlegesség elvéhez. A „Deutsche Allgemeine Zeitung” szerint a spanyol vörös kalózhajó nyilván Moszkva utasítására járt el.

Az olaszok és angolok helyeslik a németek föllépését.

Római jelentés szerint az olasz lapok teljes mértékben helyeslik a német kormány eljárását. A „Giornale d'Italia” megállapítja, hogy a spanyol hadihajók brutálisan megsértették a nemzetközi jogot.

Londoni jelentés szerint a német ügyvivő erélyes tiltakozása a német gőzös átkutatása miatt, valamint a német kormány ezel kapcsolatos fellépése mély benyomást keltett hivatalos körökben. Ezek a körök úgy látják, hogy a „Libertad” eljárása a nemzetközi helyzetet még bonyolultabbá tette és veszélyezteti a benemavatozás elvének keresztülvitelét.

A madridi kormány által tervezett tengeri zárlatot Anglia nem hajlandó elismerni

A madridi spanyol kormány azzal indokolja a „Libertad” eljárását, hogy a madridi kormány nemrég tengeri zárlatot vezetett be a spanyol hajó azért lépett föl zaklatólag, hogy a „Kamerun” meg ne szegje ezt a zárlatot.

A spanyol kormány ennek a zárlatnak a bevezetéséről tájékoztatta az angol kormányt is. Az angol kormány azonban ezt a gondolatot határozottan elutasítja és a blokád kérdésével kapcsolatban — mint a Reuter jelenti — a következő álláspontot foglalja el:

1. Az angol kormány nem ismerte el a szembenálló feleket hadviselőknak.

2. Egy blokád akkor lehet elismerni, ha

azt tényleg meg is valósítják, vagyis, ha a madridi kormánynak megvan a lehetősége annak keresztülvitelére.

Hír szerint az angol kormány újra érintkezésbe lépett a spanyol kormánnyal, hogy pontos tájékozódást szerezzen a tervezett blokád kiterjesztéséről.

TIZENÖT ARABOT ÖLT MEG AZ ANGOLOK BOMBÁJA PALESZTINÁBAN. Jeruzsálemből jelentik: Hederában csütörtökön valóságos csata folyt az arabok és egy angol katonai különítmény között. A katonák segítségére sietett repülőgépek bombát dobtak az arabokra, 15 arab meghalt.

Irtózás a gyermektől

Nemcsak országunkon belül, de egész Európában minden keresztény népnél az a társadalmi baj mutatkozik, hogy a családok feltűnően tartózkodnak a gyermekáldás elfogadásától. Mindössze Olaszországban, s pár év óta Németországban mutatkozik a gyermeklétszámában újabb növekedés. Talán annak az eredménye ez, hogy az illető két államban a kormányok népesedési politikája hathatós támogatással karolta föl a dolgozó emberek családi életét. Megvalósította a hozományadás és a családi házépítés rendszerét, s ezzel a gyári üzemből kivonta a női munkaerőket és azokat a családi körnek adta vissza. Viszont a férfimunkásoknak az így felszabadult munkahelyeken új kenyérkeresetet biztosított. Együttal az órási települések révén nagy földmunkára, faluművelésre és építkezésekre is állandó munkaalkalmat rendszeresített. Ezzel is mind nagyobb és nagyobb főmegeket vont ki a munkanélküliség gyötrő állapotából, mely egyik főoka volt a gyermekáldás elapadásának.

Az állam népesedési politikájának ilyen tudatos beavatkozása azonban még mindig nem elég magyarázat a népapadás szomorú jelenségének a megfordítására. Hasonló jellegű politikával dolgoznak évtizedek óta a francia kormányok is. Ott is van hozománysegély, s a többgyermekes családok iránti sok-sok kedvezmény. Mégis a nagy francia nép szaporodási arányszáma még mindig hanyatló irányban hull alá. Valami századossá vált megszokás áll itt útban, hogy éppen a jobbmódú kisgazdaságok tartózkodnak az egy és két gyermeknél túli szaporaságtól, mert így akarnak védekezni a családi vagyon felosztása ellen. Tehát a túlzott gazdasági szempontok, a takarékoskodásnak önzessé fejlődései állják útját annak, hogy a kormányok népesedési politikája sikert tudjon elérni.

Ez észlelés nyomán megállapítható, hogy mégse a kormányzati belenyúlások tehetik a családi életet fölvirágzóvá. Jó, ha vannak ilyen pártfogó fölkarolások, de ha nincs népi életösztön és gyermekszertető készség, akkor a pártfogó felkarolások hiába kínálják magukat. És az is bizonyos, hogy nem a gazdasági hiányok a legfőbb okai a gyermekéletek elfojtásának. Hiszen éppen a gazdagabb, jobbmódú rétegeknél sajátságos tünet, hogy a maguk jelenlegi jómódját nem akarják a jövőendő táplálására jobban, bátrabban, több életbizalommal megosztani. És éppen az ilyen jobb helyzetű társadalmi rétegekből indul ki a magzatölések divatja, az ilyen gyilkosságoknak okos életbeosztásként való felfogása. Aztán az ilyen jómódúak pénzén tudtak keresetet, vagyont szerezni, s ennek nyomán társadalmi vezető pozíciókba jutni olyan orvosok és „tudós nének”, akik rendszeres foglalkozásként vállalták az „okos életbeosztások” szolgálatát.

Fejétől büzik a hal. A felsőbb társadalmi rétegek rossz példája sokkal nyersebb és kezdetlegesebb módokon az alsóbb rétegekre is mind jobban kihatótt. És amikor a felsőbb rétegekből tudós emberek is, szellemi vezetésre hívott foglalkozásuak is (mint amilyenek az orvosok) maguk adnak és keresnek igazolást a gyermekek élete elleni támadásra: akkor így a szellemi élet ellenállóképessége is irtózatos meglazulás veszélyébe jutott. És hogyan legyen egy nép a gazdasági bajokkal, a válságokkal és gondokkal szemben bátorlelkű, önbizalommal el-

maga gondolkozó rétege lesz a gyávaság az, ha egy nép éven olyan felfogás kap lábra, kell a gyermektől, mert csak nálunk az élet nehézségeitől.

Mindenesetre üdvös és kívánatos hogy a kormányok és más hatalomtartók a gazdasági viszonyok és egyéb közéleti állapotok könnyítésére és célszerű alakítására törekedjenek. De már az is kérdéses, hogy vajjon kedvezményi rendszerekkel erkölcsösen lehet-e a családok szaporaságát előmozdítani? Egy-egy rendkívüli intézkedés szükséges és hasznos lehet, hogy rendkívüli bajokból kimentse a családokat; de a kedvezmények állandósítása kényeztetésekre vezet a végső sorban élehetetlenségeket tanyészt. A nép társadalmának magából kell összeszednie magát, önmagából kell kifejlesztenie a segítő képességeit. Ennek egyetlen és leghathatósabb módja, ha az a nép minél több, minél számosabb, minél edzettebb egyénből áll, s így az élettől való küzdelemre minél nagyobb a választéka.

Tehát népszaporaság kell, s éppen akkor kell, mikor a természettel és a körülményekkel való megküzdés a legtöbb és legnehezebb életproblémákat adja. Ennek a tudata kell hogy felülkerüljön a népekben, ha élni és fennmaradni akarnak. Hiszen nyilvánvaló, hogy amikor egy család csak egy utódot hagy maga után, akkor azt a családot félig elveszettnek kell a jövőben látnunk. A félig elveszett családok tehát a jövőben felére kisebbedett népet jelentenek, s ha mindenik nemzedék így felezi magát, végül is önmagát fogja kiirtani. Ha pedig a családok csak két utódot hagynak hátra, akkor látszólag ugyanaz marad jövőben is az illető nép száma, azonban minden időbeli kihalás azt az állandó népszámot már megcsökkenti. Időbeli kihalások pedig éppen a nehéz körülményekkel való küzdelesekben igen rendes jelenségek. Tehát a kétutódú családrendszer is éppen a nehéz időkben azt idézi elő, hogy az illető nép idő előtti kihalásokkal fog elfogyani.

Mindezek fölismérésére — ismét mondjuk — erős tudat kell, köztudat, népszellemmé erősödött nagy fölismérés és tisztánlátás. Kiknek kell ezt elsősorban leginkább kialakítani? Azoknak, akik a szellemi életben és a fölvilágosítások terjesztésében képzettséget szereztek. Azok dolga, hogy jópéldával járjanak elöl, s a jobbmódúak rétegében is a jópélda terjesztésére beszéljenek rá mindenkit. Sokszoros dolga és kötelessége éppen az orvosoknak, egy népet egészséges jövője alakítóinak, hogy a gyermek iránti szeretetet népükben szilárd erkölcs-csé tegyék. És éppen öneik a legfőbb köteles-

ségük, hogy minden rossz és bűnös hajlamot kiirtsanak, mely a gyermek léte elleni támadásokat divattá, s úgynevezett „okosság”-gá tette.

Hát okosság-e az, ha egy nép a maga gyermekei elfojtásával a maga jövőjét fullasztja belé a születésnélküli halálba? Okosság-e az, ha a jelen nemzedék csak magát féltve és szeretve, a jövőt megöli? Elsősorban az orvosoknak kell népüket arra megtanítani, hogy az ilyen ölés nem okosság, hanem: ölés, gyilkosság, bűn a népet ellen. A „Bánati Német Orvosegyesület” már ki is mondta ilyen értelemben a maga szavát a maga tagjaira nézve. Határozatot hozott, hogy az egyesület minden

tagja köteles tartózkodni a gyermekelhajtásoktól. Ha valamelyikük ilyen úzelemben részt vesz, azt a bánati német nép minden szervezeteiből ki kell zárni, s maga az orvosegyesület vállalja, hogy az illető ellen az ügyészségnél büntető följelentést is fog tenni.

A felülről való tisztulás folyamata tehát egyik kisebbségi néptársunknál megkezdődött. Nálunk is ideje volna ennek a kezdetnek, mert nálunk is felütötte a fejét a gyermektől való irtózás. Es nálunk is fölülről támogatják rossz példákkal, s orvosi segítségekkel azt a hajlamot, mely a gyermektől való irtózást napról napra mindinkább a népiertás bűnévé teszi.

Zinovjevék beismerték, hogy összeesküdtek Stalin, Vorosilov és Kazanovics élete ellen

Trockij sürgette a gyilkosságok végrehajtását

Moszkvából jelentik: A Zinovjev-per során kiderült, hogy az 1928 óta működő Trockij-csoport 1930-ban egyesült a Zinovjev-csoporttal. A vádlottak a csütörtök éjszakai kihallgatás során elmondották, hogy titkos pénzalapot gyűjtöttek és összeesküvést szerveztek. Stalin, Vorosilov és Kazanovics élete ellen. Zinovjev azt is beismerte, hogy Kirovot a csoportjukba tartozó összeesküvők gyilkolták meg. Az egyik tanu elmondta, hogy 1934-ben Trockijtól származó levél került kezébe és ebben Trockij Stalin és Vorosilov meggyilkolását sürgette.

Kamenev fővádlott kihallgatását péntekre halasztották.

Bucharin, az „Izvesztija” szerkesztője, Tomszky, az állami kiadóvállalat elnöke és Rykov képviselő volt népbiztos állítólag már két év óta tudtak a Zinovjev-csoport működéséről, s azt remélték, hogy azok terrorakciója révén újból hatalomra kerülnek. Ugy hírlik, hogy a három politikus bíróság elé állítják.

Trockij visszautasította a neki tulajdonított vádakat.

Oslóból jelentik: Trockij nyilatkozott a sajtónak és a legutóbbi számú moszkvai per során ellene emelt vádakat. Kijelentette, hogy okmányokkal és tanúkkal igazolhatja a legutóbbi hét év alatt foly-

tatott tevékenységét. A moszkvai per politikai gyűlölködés eszköze. A GPU enyhe ítélet kiáltásba helyezésével hamis vallomásra bírja a foglyokat. Aki a vallomást megtagadja, azzal szemben könyörtelenül járnak el.

Trockij kiutasítását kéri Norvégiaiból.

Oslóból jelentik: Quirsling, a nemzeti egyesítés párt vezetője, levelet intézett a királynak. Arra kéri az uralkodót, hogy sürgősen hívja össze az országgyűlést és az határozza el Trockij kiutasítását. A pártvezér arra is kéri a királyt, hogy küldje el a munkáspárti kormányt és nevezzen ki nemzeti kormányt.

Lupu dr megintést kapott pártjától

Bucuresti. Saját tud. A Nemzeti Parasztpártnak Madgearunál tegnap tartott értekezletén résztvett Lupu is. Magyarazatát adta magatartásának a kijelentette, hogy hajlandó a további akcióról lemondani, ha az a vezetőség ellenzésével találkozik. Mihaelche kijelentette, hogy nem szabad elfelejteni a párt nemzeti jellegét.

Budavár visszavétele*

Irta: dr gróf Brandis Kelemen

1936 nevezetes évforduló: 250 évvel ezelőtt, 1686 szept. 2-án szabadult fel Budavára a másfél százéves török iga alól. Ezzel és Szavojai Jenő hercegnek Zentánál vívott diadalával roppant össze végleg a félhold középeurópai hatalma s a kereszt kultúrája ismét visszavivta az őt megillető helyét.

Budavára visszavétele elsősorban természetesen nemzeti érdekű, de azontul európai jelentőségű esemény volt s akik ezt a visszavételt megszervezték és végrehajtották, örökre kiérdemelték a magyar nemzet és egész Európa háliját.

Kiket illet ez az érdem, hála és elismerés? Sajnos, a magyarság az évszázados török harcokban s a velük párhuzamos testvérháborúban annyira meggyengült és megoszlott, hogy a maga erejéből Buda visszavívására alig gondolhatott volna. Hiszen az ardealiak egyenesen a törököket támogatták s a felmentő hadseregnek egyik legszögesebb gondja az volt, hogy Thököly Imrét megakadályozza abban, nehogy fegyverrel siessen a török védelmére. Csak a királyhű Magyarország vett részt Budavár visszavételében. Az előkészítő és döntő ostromok során főleg a győri hajduk, élőkön vitéz kapitányukkal, eörményesi Páth Jánossal, jelskedtek.

* Jelentettük, hogy nagy ünnepséget rendeznek Budapesten szeptember 2-án Budavár visszavételének 250 éves évfordulóján s ez teszi időszzerűvé ezt a cikket.

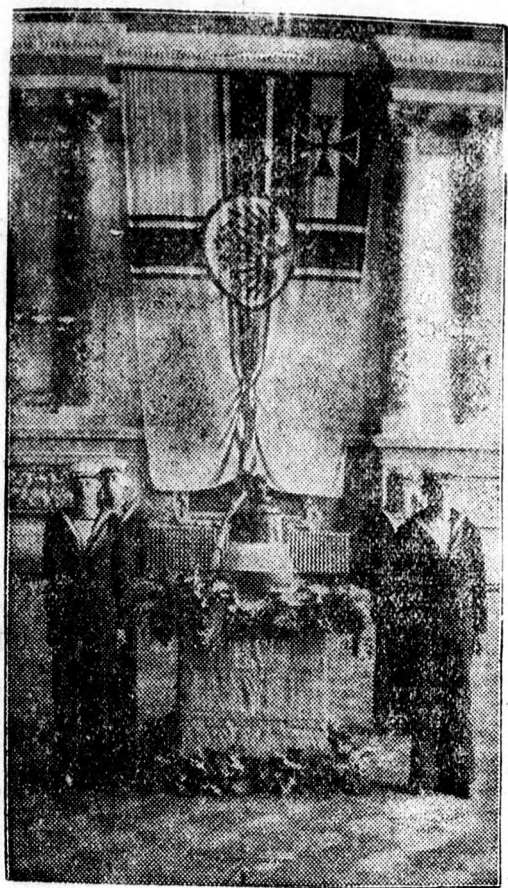
A döntő siker bizonyos fokig egy utolsó, nagy keresztes hadjárat eredményének tekinthető. Utóljára lángolt fel annak a keresztény összefogásnak s nemzetek fölötti egység gondolatának átérzése, amelyet Nagy Károly óta a két legfőbb európai hatalom: a pápaság és a római szent birodalom eszméje fejezett ki. A 17-ik század második felében az éppen kifejődött barokk-kor gyermekileg hívó s férfiasan tevékeny katolicizmusa hatotta át Európa ama nagyobb részének népeit, amely akkor a Habsburg-ház kettős ágának jogára állott. Tévedés, ha valaki ezt a kort is a mai mértékkel méri és felejtli, hogy a 17-ik század második fele nem ismert még a kontinensen demokratikus és a mai értelemben vett nemzeti, hanem kizárólag auktoritatív alapon álló államokat. Ez alól csak két ország volt kivétel: Magyarország és Lengyelország; e kettőre politikai vonatkozásban s belföldi értelemben megközelítőleg a mai értelemben lehetne már a nemzet szót használni. Oroszországot s a mai Balkán-államokat akkor még nem számították szorosán az európai államcsaláddhoz. XIV. Lajos Franciaországa szintén külön uton járt, a már kifejődött szovinizmus útján, de ugyancsak a legkifejezettebben dinasztikus uralkodói alapon.

Érthető mindezek után, hogy akkori kontinentális Európa idegenül és értetlenül állt szemben Magyarországgal és Lengyelországgal különleges nemzeti életével, elgondolásaival és célkitűzéseivel. Számszerűleg 90 százalék állt így szemben a 10 százalékkal. A 90 százalék abszolútisztikus, hűbéri multu monarchia, a 10 százalék pedig féltve őrzött nemesi kiváltságokat hangoztató nemzet, amely az államfőnek szinte még csak a *primus inter pares*

jelleget juttatja. A 90 százalék azonkívül Európa nyugatán egy tagban áll, míg az említett két nemzet szinte elvész a töröktől állandóan támadott keleti kulturhatáron. Ennek a különbségnek megfelelően egészen mások itt és ott a felfogások s az események rugói: ott félreismérhetetlenül haladó, újító szellemű, de dinasztikus és személyes indítóokok általán előtérben, itt viszont a nemzeti mult dicsőségén álmódzó s az új áramlatokkal szemben bizalmatlan nemzeti konzervativizmus.

Érthető, hogy ezt a két, lélekben és területi viszonyokban annyira különböző világot közös nevezőre hozni rendkívül nehéz feladat volt s ilyen feladat végrehajtására csak az vállalkozhatott, aki az egyetlen közös tényezőre, a világnézetre és névleg kifejezetten a katolikus hitre és etikára építette törekvéseit. Ez a világnézeti közös gondolat mind a két táborban tovább élt a középeurópai lovagi eszmeny közös tiszteletében, a minden idők emez utóérthetetlenül nemes férfítipusa nagyartatásában, amelynek a modern gentleman szó csak új neve, de vele teljesen azonos tartalmat fed, legfőképpen a világnézeti különbségek nagyobb elmosásával.

Csakis ennek a lovagi eszmenynek s a közös katolikus világnézetnek magasra tartásával vált lehetségessé a széthúzó erők összefogása a törököknek Európából való kiszorítására. A történelmi igazságnak súlyos félreismerése volna, ha valaki másban igyekeznék megmagyarázni a Bécs felszabadításával kezdődő s a zentai megsemmisítő győzelemmel betetőződő török háború diadalait. A megifjodott és hitében megizmosodott katolicizmus 17-ik századbeli új felvirágzásának személyesen pedig mindenekelőtt XI. Ince pápa-

Anglia visszaadta a „Hindenburg” harangját.

A „Neptune” nevű angol cirkáló, mely az olimpiai vitorlásversenyek és a „Kieli hét” megtekintésére Kielbe érkezett, magával hozta a Scapa Flow-nál elsüllyedt német csatahajónak, a „Hindenburg”-nak hajóharangját. A harangot ünnepélyes külsőségek között adták át a haditengerészet főparancsnokának, Raeder vezértengernagynak. Képünkön angol matrózok díszőrséget állnak a harang mellett a kieli parancsnokság épületének előcsarnokában.

A Mi Urunk Jézus Krisztus kínszenvedése

Az Isten szolgájának, Emmerich Anna Katalinnak látomásai szerint.

Feljegyezte Brentano Kelemen
Fordította Kertész Kálmán
Ára 130 lei és portó

Kapható könyvosztályunknál

nak érdeme Európa felszabadítása a mindent letaroló ázsiai pogányság hatalma alól; e nélkül a bensőséges, szinte ujjongó katolikus fellendülés nélkül Buda visszavétele el sem volt volna az akkori helyzetben képzelhető.

Egy bizonyos rövidlátó és igazságkerülő történeti szemlélet merőben a Habsburg-ház hatalmi politikáját szereti látni a felszabadító háborúk gyorsabb vagy lassabb ütemében, tekintet nélkül a magyar nemzeti érdekekre. Egészen bizonyos, hogy a bécsi udvar nem pusztán Magyarországot tartotta szem előtt, amikor a felszabadító hadjáratot XI. Ince unokájára megtervezte és előkészítette. Ebben az előkészítésben, ha eredményes akart lenni, messzebb kellett tekintenie, nem egyetlen ország közvetlen érdekeire vagy éppen külön utakon járó nemzeti politikájára. Hogy Bécs (talán nem fölösleges megjegyezni: nem az osztrák császár, mert ez akkor még nem volt, hanem a római szent birodalom császárának udvara) a török háborúra komolyan gondolhasson, annak legfőbb világpolitikai előfeltétele egy európai ivelésű egyensúlyi helyzet volt: nyugalom a rajnai fronton és biztonság a spanyol örökösödési kérdésben.

Azoknak a kizárólag dinasztikus momentumoknak során, amelyek az akkori európai politikát akkor irányították, a Habsburg-Bourbon ellentét éleződött ki mindent elnyomó erővel, amely ellentét már V. Károly idejében kezdődött s a spanyol örökösödési háborúban érte el tetőfokát. Két évszázad óta versengett ez a két uralkodóház Európa hegemoniájáért. V. Károlyt az akkor ismert világnak több mint kétharmad része uralta. Ez a terület V. Károly után a Habsburgok két ágára: a római

Irak királya közbenjárást kezdeményezett a palesztinai arabokért

Anglia és Irak közötti jóviszony felbontásával fenyegette meg az angol követet

Jeruzsálemből jelentik: A palesztinai zavargásoknak csütörtökön ismét 4 halálos és 6 sebesült áldozata van. Dulkarenben, a zavargások középpontjában kihirdették az ostromállapotot.

A Haifa-melletti Tire falu lakosságát 500 főt büntetéssel sújtották egy gépkocsi négy utasának meggyilkolása miatt.

Bagdadi jelentés szerint I. Ghazi, Irak ki-

rálya az iraki miniszterelnök és külügyminiszter jelenlétében fogadta az angol követet. A király a fogadás során kérte a követet, járjon közbe Londonban, hogy az angol kormány az arabok kívánsága szerint oldja meg a palesztinai helyzetet. A király rámutatott arra, hogy ilyenértelmű megoldás feltétlenül szükséges ahhoz, hogy továbbra is fenntartható legyen a jóviszony Irak arab lakossága és Anglia között.

A spanyol belháborúban a nemzeti fölkelők további előhaladást tettek

Délen elfoglaltak egy várost, északon félig elzárták San-Sebastianot. — A spanyol népfront-kormány államtanácsot tartott

Lisszabomból jelentik: Lano tábornok csütörtökön este a sevillai rádióban bejelentette, hogy a nemzeti csapatok elfoglalták Guadacanal. A vörösök a város felszabadítása előtt 40 embert megégették egy házban. A tábornok megerősítette azt a hírt, hogy Cordoba ellen a kormánycsapatok támadást intéztek.

Hendayból jelentik: A la corunai rádió közli, hogy a nemzeti csapatok 9 ezer emberrel indultak rohamra az irun—sansebastiani vonalon.

San Sebastian már sikerült nyugatról körülzárnai.

A San Sebastianban megjelenő egyik baloldali lap szerint a kormánycsapatok az utóbbi napokban erősítést kaptak Bilbaóból. Ezek bányászcapatok.

A lap hírt ad egy őrnagy és egy százados kivégzéséről. Sikerült San Sebastianban elfogni Muslera tábornokot, aki Primo de Rivera idején nagy szerepet játszott és Pavelga alezredest. Mindkettőt agyonlőtték.

A madridi kormány utólagos rendelete a szerzetesrendek fölösztatásáról.

Madridból jelentik: A Népfront-kormány rendeletet adott ki, melynek értelmében fel kell oszlatni azokat a szerzetesrendeket, melyek

bármily módon összejártszottak a fölkelő katonai csapatokkal. Tulajdonképpen már a rendelet megjelenése előtt zárva volt minden kolostor, mely a kormánycsapatok kezében lévő területeken fekszik.

Madridból jelentik: A spanyol népfront-kormány tagjai csütörtökön Azana elnökletével államtanácsot tartottak. Utána Giral miniszterelnök kijelentette az újságíróknak, hogy csak tájékoztató jellegű tanácskozás volt.

Egy hét Madrid elfoglalásáig. Madrid egyik erődjé megráta magát.

Londonból jelentik: Gibraltári jelentés szerint Mola tábornok közölte Franko tábornokkal, hogy nincs szüksége erősítésre, mert a rendelkezésére álló csapatok elegendők ahhoz, hogy Madridot egy hétnél rövidebb idő alatt meghódítsa.

A sevillai rádió jelentése szerint a Madrid közelében lévő Guadalupe erőd a fölkelők kezébe került. Az erőd őrsége a fölkelőkhez csatlakozott.

A marxisták kezében lévő barcelonai rádió csütörtökön bejelentette, hogy a mai naptól kezdve mint a fasiszta-ellenes milícia hivatalos adóállomása működik.

császári és a spanyol ágra oszlott meg, amely azonban elvileg magát mindig egynek vallotta, mintegy azonos uralkodóház két majoritúsának. A Bourbon-háznak viszont évszázados törekvése az volt, hogy ezt a hegemoniát magához és Franciaországhoz ragadja. Két évszázadon át ez a Bourbon-Habsburg versengés volt végső elemzésben minden kontinentális hadjáratnak titkos rugója. A Habsburgok Franciaországgal szemben korábbi birtokállományukat védtek s harcuk elsősorban defenzív, jogvédő jellegű volt. (Érdekes, mert történelmi unikum: a Habsburg-ház hat és félszázados uralkodása alatt egyetlen offenzív hadjáratot indított: a bosnyák okkupációt 1878-ban). A felszabadító hadjárat pillanatában a Habsburgok jogára alá tartozott Németország, Belgium, majdnem egész Ausztria, Olaszország háromnegyed része, Spanyolország és Amerika. Franciaország viszont nyíltan a török mellé állt szövetségeseül. XIV. Lajosnak ügyes politikája oda irányult, hogy a római császári egyszerre két fronton kényserítette háborúba: a Rajna mentén és a török hódoltság határán. Lipót tehát csak úgy gondolhatta a török kiszorítására, ha sikerült a reálkényszerített két frontu háborút külön-külön egymásután megvívnia.

A császári diplomácia ebben az időben a nagytettségű Lisola báró kezében volt, aki Montecuccoli gróf hadvezéri talentuma támogatott. Lisola előtt világosan állt a helyzet: XIV. Lajos ízelmeit csak úgy lehetett kijátszani, ha sikerül először a törökre hatalmas vereséget mérni s azután olyan kedvező békeajánlatot tenni a törököknek, hogy az boldogan nyuljon a béke után s így egy időre veszélyte-

lenné tétele, a császári seregek alkalmat kapjanak arra, hogy most már akadálytalanul szorítsák vissza a Rajna mentén a francia hábtámadót.

Csak innen és nem holmi gyermekek együgyűségéből, vagy éppen magyargyűlöletből magyarázható a szentgotthárdi győzelem után kötött „kedvezőtlen” vasvári béke, amely csakugyan olyan előnyöket biztosított a törököknek, hogy az gyorsan utánakapott és cserbenhagyta a francia szövetségést. Emez így maga esett belé a másnak szánt verembe s ebből a kelepceből akkor sem tudott kijutni, amikor már a nagy török háború diplomáciai előkészületei javában folytak. A szentgotthárdi győzelem és a vasvári béke tehát a felszabadító hadjárat világpolitikai — akkor így mondták volna: császári politikai — előkészülete volt, bár lelektanilag tökéletesen érthető, hogy különleges magyar szempontból nehezen látszott elfogadhatónak.

A császári diplomácia azonban magában aligha ért volna célt, ha a római kuria diplomáciája erőteljesen nem támogatja. Ez a támogatás mindenekelőtt anyagi téren esett lényegesen latba, hiszen a tarka összetételű császári csapatok zsoldját mindenekelőtt pápai pénzekből fizették. De éppoly fontos volt a pápaság erkölcsi súlyának teljes latbavetése, amely a felszabadító hadjáratot a keresztény lovagiasság és férfias hűhűség glóriájával fonta körül, sőt ezen tulmenőleg is lényeges szerepet vitt, amikor pl. Szobieszki lengyel királyt a felszabadító akcióba belevonnia sikerült. A lengyeleknek ez a helyállása tisztán katolikus alapon jöhetett létre, mert hiszen pusztán politikai rokonérzések alapján szimpá-

A mentők a toloncházba, a tűzoltók a várba költöznek

Utcát nyitnak a Moldova-utcában. — Autót kapott a műszaki osztály. — A városi időközi bizottság ülése

Csütörtökön délután tartotta az oradeai időközi bizottság az ülését és mivel a keddi tanácsülés elmaradt, most tárgyalta le a bizottság a keddi ülésre kiírt napirendet is.

A napirenden levő kérdések közül legelőször a városi közüzemek által beadott indítványt tárgyalták, melyben a közüzemek kérik a tanácsot, hogy fogadja el a járdailletékek módosításának javaslatát. A javaslatban kérik a tanácsot, hogy a háztulajdonosok a város központján 25, a második körzetben 15 és a perifériákon 5 leit fizessenek méterenként utcafrontjuk hosszúsága szerint. Rövid tárgyalás után, határozatként elfogadta a tanács a közüzemek javaslatát. — mivel a járdailletékeknek ez a módosítása, nem változtat semmit a város költségvetésében, ugyanannyi lesz a bevétel a járdailletékekből, mint eddig.

Rudolf Györgynek, a városi közüzemek volt hivatalnokának ügye került aztán napirendre. Rudolfnak ugyanis elmaradt fizetése miatt kártérítési igényei vannak a városi közüzemekkel szemben. A bizottság azt a határozatot hozta, hogy: mivel Rudolf Györgynek jogos és teljesen igazolt a követelése, ki kell fizetni, azonban az idén már nem tudják kifizetni, hanem a jövő évi költségvetésbe fogják felvenni.

Szeptembertől a toloncházban lesz a mentőállomás.

A város gazdasági ügyosztálya kérte a tanács hozzájárulását a Gh. Lazar-utcán levő toloncháztatarozásához, ugyanis szeptember elsején ide költöznek át a mentők a tűzoltókaszáryából. — Itt említjük meg, hogy a város militarizált tűzoltósága ugyancsak szeptember elsejétől a várban nyer elhelyezést.

A gazdasági ügyosztálynak azt a javaslatát, melyben a „Comertol Lemnului S. A. házberének majdnem hatvanszázalékos esőkentésért indítványozta, a tanács visszautasítja azzal a megjegyzéssel, hogy semmi ilyen nemű kérelmet nem áll módjában teljesíteni.

A pénzügyi osztály vezetője jelentette, hogy Ivánovics oradeai mézárós egy 22 000 leies peret a várossal szemben megnyerte a timisoarai helyi bíróságnál. Most Ivánovics kiegyezést ajánl fel a városnak. Nem kér készpénzt, hanem azt, hogy addig míg le nem telik a város adóssága, díjtalanul vágthasson Ivánovics

a városi vágóhídon. A tanács, tekintettel arra, hogy a pert Ivánovicsal szemben jogerősen elvesztette, elfogadta Ivánovics ajánlatát.

Harc az Áruaktárral.

Az Oradeai Áruaktárak R.-T. ügye került azután tárgyalásra. A város ugyanis határozatlag megtiltotta az Oradeai Áruaktárak R.-T.-nek, hogy saját áruin kívül másnak is mázsálhasson, mérhessen az Áruaktár mérlegein. Az Áruaktár megfellebbezte ezt a határozatot a timisoarai helyi közigazgatási bizottsághoz azzal, hogy évekket ezelőtt a polgármester megengedte az Áruaktáraknak, hogy idegen árut mérhessenek. Most azonban a tanács arra az álláspontra helyezkedik, hogy az akkori polgármesternek ez az engedélye érvénytelen (bár aláírásával is hitelesítette), mert ilyen természetű ügyekben a polgármester, illetve az időközi bizottság elnöke nem határozhat csak a tanács hozzájárulásával, ami nem történik meg. Dr. Dancea Jakab alpolgármester kéri a tanácsot, hogy lépjen fel a város erélyesebben az oradeai Áruaktárak R.-T. ellen, mert pár év múlva már annyira jutunk, hogy a városnak vissza kell vásárolni saját épületét és saját jogait az Áruaktártól. A mázsálási jogra vonatkozólag Dancea felolvassa a közigazgatási törvényeknek idevonatkozó cikkelyét, mely szerint a város területén kizárólag a város mérhet és mázsálhat s ezzel szemben az a helyzet hogy a város mázsája alig hoz havonként 50-60 lei jövedelmet, míg az Áruaktárak előtt naponta százzal állanak a szekerek és itt mázsálhatnak. Ezért az Áruaktárak természetesen pénzt vesz el és ezeket keres havonként a mázsálásból. En azt ajánlom — folytatta tovább Dancea alpolgármester —, hogy a város bontsa fel az Áruaktárakkal tíz évre kötött bérleti szerződését, mert a legújabb közigazgatási törvény erre lehetőséget ad. A tanács végre hosszú vita után elhatározta, hogy az Áruaktárak R.-T.-nek ismét határozatlagon megtiltja a közméréseket. A tanács egyes tagjai annak a véleményüknek adtak kifejezést, hogy az Áruaktárak R.-T. kezében bírói végzés van s így nyugodtan mázsálhat tovább. Különben a tanács még foglalkozni fog ezzel a kérdéssel.

Új utcanyitás.

A műszaki osztály kéri a tanács hozzájárulását a Str. Moldova 14. számú ház lebontásához, hogy ott új utcát nyisson. Három tagú bizottságot küldtek ki helyszíni szemlére.

A vágóhíd tatarozására vonatkozó javaslatot szintén magáévá teszi a tanács.

A dr. Löblé-féle szeszgyár életveszélyes kerítését tekintettel arra, hogy a gyár többszöri felszólítás után sem hajlandó kijavítani — a tanács rendeletileg lebontatja.

A villamosvasutak anyagot kért a várostól egyes vonalszakaszok javításához. A tanács a kérést elutasította azzal, hogy ebben az évben a villamosművek rendelkezésére egyáltalán nem bocsájt anyagot, mert fontosabbak a város utcajavítási munkálatai.

Végül a műszaki osztály egy személyautó vásárlásának engedélyezését kérte, mert naponta a város egyik pontjából a másikba kell menniök s a városi fogat nem áll mindig rendelkezésükre. Dr. Fodor alpolgármester a kérésre azt felelte, hogy ha már vesznek autót, akkor teherautót vesznek, melyen a munkásokat és az anyagot is a munkálatok helyszínére tudja szállítani. Hosszas vita után a műszaki osztálynak mégis sikerült meggyőzni a tanácsot az autó szükségéről s azt az ígéretet kapta, hogy a jövő évi költségvetésre felveszik az autó árát is.

Fürdői levél — Petroasaról

Bihar megyében a Pietroshegy lábánál fekszik Petroasa. Kevesen veszik azt a fáradságot maguknak, hogy megtekintsék ezt a figyelemre méltó kedves helyet. Gyönyörű fekvése, ózondús levegője egyaránt hivatva van arra, hogy a városi ember szabadságát itt eltölthesse.

A pihenni vágyók éppúgy megtalálják nyugalmaikat a zúgó patak mellett a fekvő széken, mint a turisztika hívei, kik szebbnél szebb kiránduló helyeket kereshetnek fel, hogy aztán visszajövet a Sebó-penióban igen jól és olcsón lecsillapíthatják éhségüket. A Dosu-szíkla, Bülzkő, Magurai csepkőbarlang, Floraré, Csodavár, Galbinaria, Eszkimó jégbarlang, távolabbra Bătă, Stăna de Vale, Scărioarai jégbarlang mind-mind várja a turistákat.

Külföldi vendégek ülnek három asztalnál is, s mi itt Romániában élők, nem becsljük meg eléggé ezt a természettől áldott, igen könnyen megközelíthető csodaszép helyet.

Egy természetimádó.

KÖSZÖNETNYILVANÍTÁS.

Mindazoknak, kik felejthetetlen drága jó férjem temetésén megjelentek, virágjaikkal és részvétükkel fájdalomukat enyhíteni igyekeztek, ezúton mondunk hálás köszönetet.

Özv. Lázár Gyuláné és családja.

tájuk inkább XIV. Lajos felé húzott.

Csak így: a pápaság roppant anyagi és erkölcsi támogatása mellett lett lehetséges, hogy Lipót Bécs felmentése után egyáltalán folytathatta és sikerrel folytathatta felmentő háboruját, visszavehette Budavárát s megvívhatta a fényes zentai győzelmet. Ebben az elhatározásban Lipót legfőbb ösztönzője és tanácsadója a lángelkű kapucinus atya, Marco d'Aviano volt, akinek boldoggáavatása most foglalkoztatja a Szentiséket. Az egyszerű kapucinus szerzetesnek épügy, mint Buonvisi pápai nunciának oroszlanrésze volt abban, hogy Budavára ismét keresztény lett s Magyarország felszabadult a török rabság alól.

Nem egészen helyes tehát az a felfogás, hogy Budavár visszavétele nemzetközi összefogás: „22 nemzet összefogásának” műve, munkája volt. Igaz, hogy a császári seregben számos nemzetiségű és anyanyelvű csapatok vállalva küzdöttek a magyarokkal s valamennyien hősiességgel résztvettek a harcokban, de senkinek sem lehet érdeke ezt a nemzetköziséget történelemellenesen talán úgy tüntetni fel, mintha különböző szuverén nemzetek, államok küldték volna Buda alá seregcsanataikat. A tarka összetételű hadsereg egyszerűen császári hadsereg volt, amelyet a római császár hadbíráló rendelte és zsoldja vezényelt Budavára alá. Szobieszki nem vett részt az ütközetben, hanem Érsekújvár megvívása után csapataival hazafelé indult. Egyes idegen csoportok, pl. a barcelonai iparosok részvétele a harcban egyfelől díszletes világnézeti felbuzdulásra vezethető vissza, más-

felől mégis egy-egy kisebb csoportnak nemes, de egyéni akciója maradt.

A részletekre nézve Szalay László történetének 4. kötete nyújt eligazodást. A vezérek: Lotharingai Károly, Bádeni Hermann, Veterani, Starhemberg Guido, Caprara, Dünwald, Piccolomini, Rabutin, Asprémot stb. nem különböző osztrák, német, olasz vagy vallón törzsek képviselői, hanem egyszerűen császári tábornokok voltak. Hasonlóképpen a tisztek és a legénység nem különböző országok segédhadai, hanem császári tisztek és csapatok. „Olasz lándzsásokról” beszélni ebben a korban anakronizmus; ilyenek tehát Buda alatt sem voltak, hanem igen voltak ott olasznyelvű császári vértések stb. A birodalmi segédszerepek közt ott küzdöttek a bajorok és brandenburgiak is, mert hiszen birodalmi háborúról volt szó s ezt a birodalmi segélyt Lipót borsos áron meg is fizette. Tehát ezek sem mint különböző nemzetek szövetséges hadseregei szerepeltek Buda alatt.

A keresztény és főleg a katolikus magyarságnak nem lehet érdeke, hogy a történelmi tényeket egy lényegében katolikusellenes történelmi szemlélet érdekében elferdíteni engedje. A lovagiaság és igazságszeretet megköveteli hogy készségesen elismerjük: Budavárát és Magyarországot az a katolikus lelkesedés szabaddította fel, amelybe elevenen bekapcsolódott az akkori világ két legfőbb katolikus hatalmassága: a pápaság és a római szentbirodalom. E kétőnek vezetése mellett mért döntő csapást a magyarság létét s egész Európát fenyegető legvégtetesebb ellenségre.

* Vulturli-Sasok Turista Egyesülete I. hó 23-án, vasárnap reggel a kies fekvésű Derna-Tataruş bányavidékre rendez kirándulást. Maga az út is gyönyörű szép szerpentin uton halad fel, engedélyt kaptak a szén- és aszfalt bányák megtekintésére is. Gyalogolni nem kell, így azon kezdő turisták is részt vehetnek. Részvételi díj tagoknak 65 lei, vendégeknek 80 lei. Indulás vasárnap reggel 6 órakor. Jelentkezni lehet az egyesület irodájában dr. Lazar Auréli-utca 14. Gyenge István ékszerésznél! Alexandri-utca 12. és Mocsary Sándor irógépésznél! Bul. Regele Ferdinand 13. sz. alatt. Ugyanakkor már most felhívjuk a figyelmét a közönségnek a folyó hó 30-án rendezendő Baitai kirándulásra, amit szintén a Sasok fognak megrendezni.

A döglött loért 30 ezer lei pénzbírság. Săcueni. Saját tud. Javorek János gépész, aki földműveléssel is foglalkozik, kint dolgozott szerdán két lovával a mezőn, mikor az egyik lova hirtelen megdöglött. Javorek ahelyett, hogy jelenette volna az esetet az illetékes hatóságnak, elásta a döglött lovat ott kint a mezőn. Valaki „befújta” az esetet az illetékeseknek s a törvény értelmében 30 ezer leies bírsággal sújtották.

Kirándulás. A Kolping Sportegylet turista szakosztálya folyó hó 30-án kirándulást rendez Baita-ra és Környékére. Részvételi díj 125. tagoknak 110 lei. Jelentkezni lehet az egyesület székházában minden nap, Str. Alexandri 13. Telefon 843.

Temetés. Szabó Istvánné 70 éves korában meghalt. Temetése 22-én délután 3 órakor lesz Saldobaghiun. (Caritas).

HIREK

Központi szerkesztőség, kiadóhivatal
és előfizetés teljesítési helye

Oradea, Strada Regele Carol II. 5

ELŐFIZETÉS ÁRAK: Hétoldos: Egész évre 600, félre 300

negyedévre 210, egy hóra 70 lei

Magyarországon: Egész évre 30 P., félre 15 P., negyedévre 13 P.

Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepnap 24 fillér.

Postatakarékpénztári csekk számlánk száma: 80.037.

Telefon: 27.

Felelősszerkesztő: **PEREDI GYÖRGY**

Cluj-i szerkesztő: **dr. Sulyok István**

Cluj, Piata Unirii 13.

Kéziratokat nem ösztönk meg és nem adunk vissza.

Csekk választékos magánlevelekre válaszolunk.

Időjárás

Az időjárás-kutató intézet jelentése szerint a várható időjárás: Helyenként záporosó, zivatar, a szél gyengülése várható.

Zürichi zárlat. Párizs 20.20 háromnyolcad, London 15.43 egynegyed, Newyork 306 hétényolcad, Brüsszel 51.77 fél, Milánó 24.17 fél, Amsterdám 208.42 fél, Berlin 123.42 fél, Bécs — schilling 57.05, Prága 12.67 fél, Varsó 57.70, Belgrád 700.

Szent István napja Bucurestiben. Saját tud. Szent István napján délelőtt ünnepélyes istentisztelet volt Bucurestiben a Baratia római katolikus templomban. Jelen volt *Bárdossy* magyar követ és a követtség egész személyzete. A templomot szorongásig megtöltötték a bucuresi magyarok. Az istentisztelet után, amelyen az ünnepi szentbeszédet *Horváth* Sándor jezsuita atya mondta, *Bárdossy* követ látogatást tett a Baratia templom plébániáján. A követésen nem tartottak Szent István-napi fogadást, ami régebben szokásban volt.

Biró Ferenc esperes-plébánost bízták meg a felciuci főesperesi teendők végzésével. Mercuria-Ciuc. Saját tud. Bálint Lajos ciucsumulei prépost-főesperes nyugalmabavonulása előtt sem tudta egészségi okokból ellátni a sok utazással járó főesperesi ügykört és ezért két év előtt a püspöki hivatal Biró Ferenc mercuria-ciuici esperes-plébánost bízta meg a felciuci esperesi kerület főesperesi teendőinek az ellátásával, főesperes-helyettesi minőségben. Most újabb rendelkezés érkezett a püspöki hivataltól, amely szerint Biró esperes-plébánost továbbra is megbízta a főesperes helyettesítésével a tisztség betöltéséig.

Orvosi hír. Dr. Schiffbeck Emil belgyógyász, ideg és tüdőszakorvos, aki a budapesti tudószanatóriumban tíz évig működött, a közelmúltban Careiban telepedett le, ahol Iuliu Maniu utca 9 sz. alatti családi házban megnyitotta rendelőjét, amely röntgennel, kémiai és mikroszkópiai laboratóriummal van felszerelve, villanykezelés, (vibrációs massage, histamin kezelés) tüdőgég-mellkezelés, quarz áll a betegnek rendelkezésére. Rendelő órák délelőtt 9-től 11-ig, délután 3-tól 5-ig.

Felvételi vizsgák a mercuria-ciuici római katolikus főgimnáziumban. Saját tud. A helybeli katolikus főgimnázium igazgatósága az érdekeltek tudomására hozza, hogy az előző osztályosok felvételi vizsgája szeptember 3-án, az ötödik osztályosoké pedig szeptember 11-én reggel 8 órakor kezdődik.

Horthy Miklós magyarországi kormányzó Ausztriában. Budapestről jelentik: *Horthy* kormányzó csütörtökön este Ausztriába utazott, ahol az osztrák kormány meghívására Észak-Tirolban zergevadászatot vesz részt. A kormányzót *Brunswick* alezredes kísérette el, mint utimarsall.

A Magyar Párt kertünnepsége Oravitán. Az Országos Magyar Párt Oravitai Tagozatának Közművelődési Osztálya a Lövészkerthben ma, augusztus 22-én este 9 órakor műsoros és táncos kertünnepélyt rendez a következő műsorral: A 13-as hordár, tréfa Vaszary J. előadják a műkedvelők. Farkas Imre „Királyné rózsája” című operettjéből részleteket énekel Kádár Margit. Ady E., Mécs L., Reményik S. verseiből szaval Bálint Kálmán. Jazz-harmonika és saxofon számok. A Staférung, Demény P. előadása. Nagy A.: Feketehegyi emlék zongoraszáma, előadja Kádár M. Finom kis feyház, tréfa Vaszary Jánostól, előadják a műkedvelők.

Molnár Róza festőművész gyászsa. Molnár Róza ismert székely festőművésznő, aki édesanyjával együtt Oradeán nyaral, súlyos csapás érte. Csütörtökön délután szűkszávu sürgöny tudatta, hogy édesapja Molnár Kálmán, megyeszerte ismert malomtulajdonos, Tg. Secuescen hirtelen meghalt. A művésznő édesanyjával azonnal hazautazott Tg. Secuescra.

Ünnepség Aradon. Arad. Saját tud. A sátmaremegeyi Arad községben, ahol Petőfi megesküdött Szendrey Juliával, a katolikus társadalom szép ünnepséggel ülte meg Nagyboldogasszony napján a 450 éves gyönyörű gótikus templom védszentjének ünnepét. Az öreg templom kicsinek bizonyult a hívek befogadására, úgyhogy azok nagyrésze a templom körül volt kénytelen a mise végét bevárni. Az ünnepi nagymiséét *Weisz* József kerületi esperes celebrálta fényes papi segédlettel, míg az áhitatra hangoló szentbeszédet *P. Hegyi* Péter mondta. Mise végeztével *Buttinger* József aradi plébános vendégül látta az egyházi és világi előkelőségeket. A városka főterén pedig zöldágakból épített sátrak alatt népies táncmulatság zárta be a lélekemelően szép ünnepet, amelyre feltűnő nagy számban sereglettek össze a környékbeli községek katolikus hívei is.

Halálozás. Clujról jelentik: Dr. Kauntz József ügyvéd, cluj-i német konzul édesapja Kauntz József a város köztisztviselőiben álló polgára, egykor közismert kereskedő 80 éves korában meghalt. A század származású kereskedő fiatal korában telepedett le a városban s bár származásához mindig hű maradt, a magyar családok körében építette ki családi összeköttetéseit s mindig közszeretben részesült. Vértel sportférfi, turista volt s még az utóbbi időkben is kirándulásokra járt.

Thomas Mann levele származásáról. Egy román író plágiumperit indított Thomas Mann, a világhírű német író ellen. A Porunca Vremii című román antisemita lap ezzel kapcsolatban azt írta, hogy Thomas Mann „zsidó bandita, aki ime, kifosztotta egy román író szellemi kincsét”. Most az Adeverul levelet kapott Thomas Mannól. „Zsidó származásom legenda — írta többek között a levélben — egyetlen zsidó vércsepp sincs az ereimben. Ezt az igazság kedvéért mondom.”

A HALÁS TANITVÁNYOK ORADEARA AKARLÁK HOZATNI BÁTHORI TANÁR HOLTTESTÉT REGHINBŐL. *Báthori Ferenc, a Reghinben tragikus hirtelenséggel, utközben elhunyt oradeai kereskedelmi iskolai tanár és tudós utazó emléket, volt tanítványai és tisztelői, mint ismeretes, meg akarják örökíteni és szó van arról is, hogy az idegen városban eltemetett kiváló professzor holttestét hazaszállítják Oradeára, abba a városba, amit életében annyira szeretett s amelyhez minden idegszállal hozzátartott. A volt tanítványok és Báthori Ferenc tisztelői ebben az ügyben már tartottak egy megbeszélést a közelmúltban s a mozgalom szinte példátlan lelkesedéssel és áldozatkészséggel indult meg. A rendező bizottság ezúton ismét felkéri Báthori Ferenc volt tanítványait, valamint a tudós tanár és irodalmár tisztelőit, hogy vasárnap, augusztus 23-án délelőtt 11 órakor minél nagyobb számban szíveskedjenek megjelenni a Társulati Felső Kereskedelmi Iskolában, ahol az egyik földszinti teremben további nagyfotosszerű megbeszéléseket tartanak az ügyben. A távollévő tanítványokat kéri, hogy küldjék adományait erre a címre: Asociatiunea Absolventilor Scoalelor Comerciale Superioare Societare din Oradea — Társulati Felső Kereskedelmi Iskolák Végzett Növendékeinek Egyesülete Oradea, Hala Comerciala, Piata Mihai Viteazul.*

Az angol divat új színei. Londonból jelentik: Az angol divat uralkodó színe a következő szezonban a zöld lesz. Így határozott az angol színtanács. Nagy szerepet kap az aranyárga és a lazacpiros szín is, ez utóbbiak különösen sportruháknál. De a zöld szín különböző árnyalatai fognak uralkodni. Estélyi cipők új színei: alumínium és platina.

MEGJELENT

Alexandra Rachmanova

legújabb megkapóan
bajos könyve:

IRGALOM

Fordította:

Benedek Marcellné

Dante kiadás.

Ara 100 lei és portó.

Kapható könyvosztályunknál

Feljegyzések

A Magyar Népegészségügyi Szemle egyik közelebbi száma Ciuc megye egészségügyi állapotáról közöl adatokat.

Ezek közül valók a következő számok:

„...a csecsemő halandóság egy éven alól 34.5% — ami azt teszi, hogy e megyében minden harmadik székely gyermek egy éves kora előtt meghal.”

„...a tuberkulózis halálozása 43.5%, új megbetegedések száma az 1934. évi nyilvántartás szerint 202...”

„...a megyében az alkoholizmus mértékeken felül elterjedt. Az 1930. évi főorvosi jelentés szerint a kocsmák száma a megyében 561 volt, tehát az akkori 120,000 főnyi lakosságot számítva, minden 200 emberre átlag egy kocsmát esett...” — ez családokra átszámítva azt jelenti, hogy 40 család eltart egy kocsmáros!

„...A szeszkimérés fogyasztási adóbejelentései szerint az elfogyasztott italok mennyisége 1930-ban 1,214,138 liter volt. Ennek értéke átlag 40 leit számítva literenként: 48,560,520 lei...”

„...A körorvosok száma a megyében 16, kik közül 5 román, 7 magyar és 4 egyéb nemzetiségű...” — ez utóbbi nyilván nagyobb részt zsidó, közöttük olyan, ki most változtatta meg nevét románra.

Az efféle adatokra azt szokás mondan, hogy szomorúak, kétségbeesítőek. Kifelé akciókat szokás követelni, befelé pedig azt gondolni: úgy sem lehet segíteni, hiába minden.

Örvendetesnek mi sem találjuk ezeket a számokat. Azt mi sem hisszük, hogy részleges mozgalmakkal, például anti-alkoholista megindulásokkal különösebb eredményeket lehet elérni.

Azt azonban nagy népek példáján látjuk: a nemzeti talpraállás csodákra képes. Van ahol a születések számát megduplázza, mint Németországban s van, hol tolvajkodó, kolduló néprétegekből pompás munkásokat nevelt, mint Olaszországban. Másutt a lázadások s forradalmak népéből a szolid munka államát kovácsolja össze, mint Portugáliában és itt a szomszédokban, Lengyelországban ugyanez a szellem a nye pozvolim népéből a vizszi csoda hőseit faragta.

Ezért van az, hogy minden bajra orvosságot az erkölcsön és hiten átszűrni nemzeti érzés forrásainál kell keresnünk. (Skin.)

A bázeli egyetemen fölmentettek állásától egy tanárt nemzeti szocialista propaganda miatt Bázeltől jelentik: A bázeli államtanács a német származású Gerlach tanárt, aki a bázeli egyetemen a patológikus anatómiát adta elő, fölmentette állásától. Az államtanács döntését azzal indokolja, hogy Gerlach tanár állásával össze nem egyeztethető propagandát fejtett ki a nemzeti szocialista mozgalom érdekében.

Megszökött az őzbakk hatezer lejjel. Satu-Mare. Saját tud. Lechinta község népe erdei munkával keresi kenyerét, mert földjük nagyon sovány. Minden ősszel ügynökök jönnek értük s messzi vidékek havasaira viszik őket erdőirtásra. Két évvel ezelőtt Pavel György nevű legény ment el Braşov környékére és hatezer lei megtakarított pénzével a tüzszőjében most jött haza. Satu-Mareig vonaton jött, s innen a Fehérpatak völgyén folytatta útját hazafelé. A sűrű ősvények egyik kanyarulatánál észrevette, hogy egy őzbakk lába a kövek közé szorult és sehogyssem tud megszabadulni. Pavel merészet gondolt. Az állat szarvait megkötötte a tüzszőjével (amelyben a hatezer leje is benne volt) a szijakat a kezére fűzte, az állat lábát kiszabadította s maga után húzva az őzbakkot, megindult hazafelé. A jól megtermett állat egy darabig követte, de egy tisztáson megállt, egy úgrással kirántotta a sziját Pavel kezéből s a tüzszővel s a benne levő hatezer lejjel eltűnt a sűrű erdő fái között. A boldogtalan Pavel hiába ment utána, ki tudja, hol verte le a szarváról az őz a tüzszőt. Most aztán közhírré tétette, hogy ha becsületes ember találja meg a tüzszőjét s a pénzt juttassa hozzá.

Halálos ételmérgezés. Mercuria-Ciuc. Saját tud. Jaka Béla tuşnadi kereskedő Gyula nevű 24 éves fia ételmérgezési tünetek között meghalt. Nagy részvét mellett temették el.

Kivülről tudja az egész Koránt. Johannesburgból jelentik: Molvie Ebrahim *Sonjalvi*, a délafrikai Johannesburg muzulmán hitközégének főmuftija kivülről tudja az egész Koránt, amely 2,400,000 szóból áll. Bármikor, ha hirtelen ébresztik is fel álmából, idézni tudja a Korán bármely versét. Ezt a nagy eredményt saját bevallása szerint úgy érte el, hogy 9 éves kora óta semmi más könyvet nem olvasott a Koránon kívül. Ötvenöt esztendő szorgalmas olvasás után még mindig új szépségeket fedez fel a szent könyvben.

KÖZGAZDASÁG

Kilenc hónapos kölcsönt ad a kormány a szőlőtermelőknek, hogy megelőzze a bor árának zuhanását

Bár már csak néhány hét választ el bennünket a szürettől, a borpiacon még mindig csak az a régi nóta járja: „A nagy kínálattal szemben a kereslet elenyészően csekély”.

Az idei őszi termésre vonatkozólag „A Szőlőtermelés Nemzetközi Kísérleti és Erdekképviseleti Hivatala”, mely Bécsben székel — most tette közzé jelentését, amely szerint: Olaszország kivételével az összes európai szőlőtermelő államokban az idei őszi termés jóval kevesebb és rosszabb minőségű lesz, mint a múlt évi, mert a mostani időjárás egyáltalán nem kedvez a szőlőnek.

Igy Csehszlovákia délnyugati részén és Magyarország északnyugati részén fekvő szőlőkben évek óta nem tapasztalt arányban ütötte fel a fejét a peronoszpóra és óriási károkat okozott.

Romániában is nagyon kedvezőtlen volt az utóbbi hetek időjárása a szőlőre s az idei szőlő-

termés sem mennyiségben, sem minőség szempontjából nem állítható a tavalyi mellé. És dacára, hogy az idén kevesebb és rosszabb bor lesz, a román borpiacon sem fedezhető fel semmiféle változás. A földművelésügyi miniszter, hogy elejét vegye az idei szüret után bizonyára bekövetkezendő árzuhanásnak, a Szőlőtermelés Nemzetközi Kísérleti és Erdekképviseleti Hivatalának indítványára, elhatározta, hogy a Nemzeti Bank útján rövidlejáratú kölcsönt fog a romániai szőlőtermelők rendelkezésére bocsátani, nehogy megszorultságukban kénytelenek legyenek borkészletüket potom áron eladni.

A kölcsön kilenc hónapra szól, biztosítékul a kölcsönt igénylő gazda bortermése szolgál s folyósíthatja nemcsak a Nemzeti Bank, hanem mindazok a magánbankok is, melyeknek folyószámlájuk van a Nemzeti Banknál.

A gyümölcsfák talajának kihasználása köztes terményekkel

A gyümölcsfák telepítésénél állandó és újra visszatérő ellenérv, hogy amíg a fák termőre fordulnak 4-6 év mulik el, ami alatt a fák kezelése jelentékeny pénzbe kerül, ellenben bevétele a termelőnek nincs. Ezzel szemben a szőlőnél például sokkal kisebb a várakozási idő.

Hogy ezalatt a 4-6 év alatt is legyen a termelőnek bevétele — ami legalább részben könnyítsen a kezelési, trágyázási, védekezés terhein — hogy tehát a fák rendes terméséig is kihasználhassa területét a termelő, módjában áll ugynevezett köztes növényeket termelni.

Gyümölcsfáinkat olyan távolságra telepítjük, hogy azok a rendelkezésünkre álló területet majd csak évek múlva fogják birtokolni, gyökereikkel áthálózni és lombjukkal beárnyékolni.

Ez a köztes termelés nemcsak jövedelmezőségi szempontból kívánatos, hanem egyúttal a talajt művelve, tisztán tartjuk, trágyazzuk, esetleg öntözzük a köztes termények gondozása folytán s így a gyümölcsfák tenyésztését is kedvezőbbé tesszük.

Fiatal ültetések között minden jól tenyészik, később azonban, különösen a zöldségféléket jól meg kell válogatni, a fák növekedése és fejlődése következtében beárnyékoló gyümölcsösben utóbb már kevés növény él meg. Már kissé árnyékos területen is a szamóca 35, a ribizke 30, a köszméte 25, a málna 40, paprika, paradicsom 60, kalászosok és zöldségfélék 20 százalékkal termelnek kevesebbet, mint napos fekvésben. Így a köztes terményekkel kihasználható terület nagysága évről-évre csökken, fordított arányban a fák lombja által beárnyékoló terület növekedésével.

Természetes, hogy még közvetlenül a gyümölcsfák elültetése után sem szabad köztesként olyan növényeket ültetni, amelyek a talajt na-

gyon kihasználják (például málna) s lehetőleg úgy válogassuk meg őket, hogy tenésztidejük ne essen egybe olyan időszakokkal, amikor a faápolás vagy gyümölcsszüretelés miatt sokat kell a fák között járunk és amikor így a köztesben kárt okozhatunk. (A bab érési ideje például összeesik a kajszin vagy ringló szüret-idejével.)

Melyik a legszebb szőrmenyű?

Tulajdonképpen nehéz kérdés, mert izlés dolga, kinek mi tetszik. Tehát nem annyira a legszebb szőrmet kellene szemügyre venni, hanem azt, hogy melyik nyulajtát a legpraktikusabb tartani prémtermelés szempontjából. A kereskedelem azt mondja, hogy legjobban a legpraktikusabb a fehér prém, mert ez a legkönnyebben használható utánzatokra, amennyiben bármilyen színre befesthető. Csak arra kell vigyázni, hogy a nyul tisztán legyen kezelve és ne legyenek a szőrszálak között sárga foltok, mert ezeket nem lehet kitisztítani. Nagyon kedvelt a csinosillanyul prémje, továbbá az ezüstnyulé, és pedig azért mert sűrű szőrzetű és tartós. A közönség körében általában azokat a házi nyulajtákat szeretik tenyészteni, amelyeknek a prémje könnyen egyszínű árnyalatra választható ki. A főcél minden prémnél az egy, tiszta szín és egyöntetű árnyalat, mert ez a legkönnyebben használható fel valamely célra.

Férgek a házi nyulakon. Mint minden háziállatnak, úgy a nyulaknak is megvannak az elősködői, főleg rovarféreg, bohók, tetűk, atkák, kullancsok, stb. formájában. Miután a házi nyulak ezeknek igen jó lakóhelyet biztosít és az ől repedéseiben is igen kényelmesen tudnak megbujni, különös gondot kell figyelniük felléptek-e és terjednek-e ilyen elősködők, mert ezek részben maguk is hozhatnak fertőző betegségeket, részben a verszivás révén annyira elgyengíthetik az állatok szervezetét, hogy hamar megbetegszenek és el is pusztulnak. A féregirtás a betegségek elleni védekezésnek egyik legfontosabb teendője. Ezért a bőr- és szőrápolást nem szabad elhanyagolni és gyakori mosással, fürdőtálcával, fésüléssel és kefével az állatokat tisztán tartani. A férgek elleni küzdelemben a Zacherlin i nagyon jó szolgálatot tesz, persze az ólat gondosan, tisztán kell tartani és a farészeket forró lúggal lemosni, mert ez behatol a repedésekbe és itt elpusztítja a petéket is. Ürülékmaradványokat természetesen ne tartsunk meg az ólatban, mert ezek melegágyai a rovarféregnek és atkáknak. Különös megfigyelés alá kell venni a korhadtó farészeket mert ezek is nagyon jó buvóhelyül szolgálhatnak a rovaroknak és atkáknak.

A szovjet emeli a bortermelést, Görögországban csökkentik

A szovjet kormány elhatározta, hogy növeli a bortermelést, mégpedig a jelenlegi termésnek tízszeresére. A szovjet bor minőségileg nem jelent veszélyt a román borpiacon, azonban mennyiségileg még nagyon nagy meglepetést hozhat.

Görögországban a bor értékének csökkenése miatt, a kormány elhatározta, hogy területileg csökkenti a szőlőtermelést. Kidobhatja a magántermő és gyenge főkéket s helyébe nem enged újat rakatni.

Védekezés a baromfiudvaron a nyári hőség ellen. Ha ilyenkor figyeljük baromfiainkat, láthatjuk, hogy sokat szenvednek a hőségtől, ami a tojástermelés szempontjából nem előnyös. Ahol bokrok vannak, ott megfigyelhetjük, milyen ügyesen tudják az árnyékos részeket kihasználni, de persze, ahol ilyenek nincsenek, most nem varázsolhatók oda, tehát másként kell árnyékot adni állatainknak. Ebben az angolok a mesterek, sehol annyiféle vándorolót mint nálunk nem lehet látni, mint az angol baromfiállításon. Ők a mesterei, hogyan kell az árnyékos, füves, pagonyos területeket a baromfiakkal kihasználni. Vannak egylovas és kétlovas vándorlók, láttam szántalpakra vagy targoncára szerelt ólakat, elég gyakoriak a szétszedhető ólak, amelyek lebontás után kocsiakkal el lesznek hordva és más alkalmas területen felállítva. De az ideiglenes felszerelés építésében is mesterek az angol tyukászok, csinálnak árnyékot adó alkalmatosságokat a ponyvasáttortól a nádfedeles kocsi felszereléshez hasonló elég nagy épületekig. Ahol nincs védelem a naptűzés ellen, ott egyelőre még így védekezünk, vagyis ilyen alkalmatosságokkal igyekezünk a helyzetet kihasználni, de már az ősz folyamán gondoskodjunk róla, hogy bokrokat ültessünk és teremtsünk állataink részére alkalmas nyári kútutakat.

Az ürgeirtást régebben főképp vízrel való kiöntéssel végezték. Ez a módszer rendszerint a cigányok szabadalma volt, akik a kiöntött ürgek huságából hatalmas lakomát csaptak. Törökkel és csapóvasakkal is vadásztak rájuk, ilyen módon azonban rendkívül nehéz nagyobb területet megtisztítani az ürgektől. A kiöntés úgy történik, hogy az ürgeyukba addig öntenek vizet, amíg az megtelik. A bõrig ázott ürge kétségbeesve menekül, de amikor kidugja a fejét, a gyakorlott ürgeöntő nyakoncsípi. Ehhez nagy gyakorlottság kell. Felülről kell elkapni a nyakát, mert az ürge akármilyen szelid állat is, ha megszorítják, súlyos sebet ejtethet harapásával. Egy ürge kiöntéséhez 20-30, sőt 50 liter vízre is van szükség.

Gazdaköri jubileum. Szeptember hó 13-án ünnepli a bodói (Timis vármegye) gazdakör, mint az E. G. E. fiókja, 25 éves fennállásának emlékünnepejét. A gazdakör az évfordulót gazdanap és mezőgazdasági kiállítás rendezésével ünnepli meg. A gazdanap változatos és gazdag műsorral oktatni és hasznos szórakoztatni fogja a jubiláló község és vendégei gazdaközönységét. A kiállításra távolabbi vidékekről is több kiállító jelentkezett.

Ingyenes méhészeti tanfolyamok. A EME még két ingyenes méhészeti tanfolyam rendezését határozta el a folyó évben a következő helyen és időben: Ajudon augusztus 24-szeptember 2-ig, jelentkezéseket elfogad Kaba Gyula a Hangya szövetkezet üzletében és Clujon szeptember 14-től 24-ig, jelentkezéseket összeírja az E. M. E. titkári hivatala d. e. 9-2 óráig. A tanfolyamok felölelik a méhészet minden ágazatát és az elméleti oktatáson kívül a hallgatók gyakorlati kiképzésben is részesülnek.

Just Béla:

A modern francia katolikus irodalom története

A modern francia katolikus irodalom egyike a legtöbb embert érintő kérdéseknek. Uttóro jelentőségű ismertetése Just Béla könyve: olyan közel hozza a kor egyik legnagyobb szellemi jelenségét, hogy a magyar olvasó tökéletes beleéléssel olvassa lapjait. Iróknak, olvasóknak egyaránt fontos és szükséges munka.

Ára 75 lei és 15 lei portó

Kapható: könyvosztályunknál.

Hibátlan helyesírás a műveltség fokmérője!

Balassa József dr

A magyar helyesírás kézikönyve és szótára

Ára 99 lei és portó.

Kapható könyvosztályunknál.

RÁDIÓ

Az órákat romániai időszámítás szerint közöljük.

VASÁRNAP, AUGUSZTUS 23.

București. 7.30 Reggeli műsor. 12 Harangszó és Egyházi beszéd. 12.20 Karének. 12.40 A Christea-zenekar műsorának közvetítése. 13.30 Sport. 13.40 A Christea-zenekar műsorának folytatása. 14.15 Hírek. 15 Mezőgazdasági szakelőadás. 19.15 Kok-tánczene. 20 Felolvasás. 20.20 A tánczene folytatása. 20.55 A Rádiózenekar hangversenyének közvetítése, amelynek műsora a következő: Galánka; Madridi nyári éj; nyitány. Coleridge—Taylor; Afrikai szvit. Elliot; Spanyolországban. Mendelssohn; Szentivánéji álom szvit. 22 Hivatalkok énekkara, Campinából. 22.55 Motzoi-zenekar.

Budapest I. 10.30 Hírek. 11—12.10 Egyházi népének és szentbeszéd a belvárosi Plébánia-templomból. A szentbeszédet dr. Közi-Horváth József, az Actio Catholica országos titkára mondja. 12.15—13.10 Evangélikus istentisztelet. Prédikál Pass László debreceni lelkész. 13.20 Pontos időjelzés. 13.30 Az Operaház tagjaiból alakult zenekar. 14.45 Rádiókrónika. 15 Hanglemezek. 16 Gazdáknak. 16.50 Cigányzene. 17.30 Rexa Dezső előadása. 18 Régi magyar dalok. 18.30 Bierbauer Virgil dr. előadása. 19 Hegedű. 19.30 Harsányi Gréte csevegése. 20 Szalonzene. 21 Vidám est. 22.35 Hírek. 23.05 Cigányzene. 24 Jazz. 1.05 Hírek.

HÉTFŐ, AUGUSZTUS 24.

București. 6.30 Reggeli műsor közvetítése. 13.30 Sport. 13.40 Gramofonlemez. 14.15 Hírek. 14.30 Gramofonlemez. 15 Hírek. 18 Rádiózenekar. Herold; Zampa, nyitány. Delibes; Sylvia, balettszvit. Massenet; Manon, balett. Waldteufel; Szíriánváros, keringő. Debussy; Arabesk. Widor; Szerenád. 20 Felolvasás. 20.20 Strauss János művek. Matuzsálem, nyitány. Pázmán lovag, balettszene. Bécsi bonbonok. Keringő. Perzsa induló. Pizzicatopolka. 21.10 Felolvasás. 21.25 A zenebarátok négyesének kamarazeneje. 21.55 Alkalmi csevegés. 22.05 Stefanescu György basszista énekel. Schumann; Dal. Verdi; Simonae Boccanegra, ária. Tosti; Marechiaro. Offenbach; Hoffmann meséi, ária. Perez; Szerenád. Thomas; Mignon, bölcsődal. 22.45 Christea zenekar.

Budapest I. 7.45 Torna. Utána: Hanglemezek. 8.20 Étrend. 11 Hírek. 11.20 Felolvasás. 11.45 Felolvasás. 12.10 Vízjelzőszolgálat. 13 Harangszó. 13.05 Rendőrzene. 13.30 Hírek. 14.20 Pontos időjelzés. 14.30 Balalajka. 15.40 Hírek. 17.15 Felolvasás. 17.45 Pontos időjelzés. 18 Rejtő Gábor gondolkodik. 18.40 Mesterházy Jenő előadása. 19.10 Szalon- és jazz-zene. 20.45 Magyar nótáest. 22 Hírek. 22.20 Az Operaház tagjaiból alakult zenekar. 23 Időjárásjelentés. 23.40 Gr. 1.05 Hírek.

KEDD, AUGUSZTUS 25.

București. 6.30 Reggeli műsor közvetítése. 13.30 Sport. 13.40 Gramofonlemez. 14.15 Hírek. 14.30 Gramofonlemez. 15 Hírek. 18 Gramofonlemez. 20 Felolvasás. 20.20 Bojanescu Sándor román népdalokat énekel. 20.45 Időszzerű anyag. 20.50 Gramofonlemez. 21.15 Felolvasás. 21.30 A Rádiózenekar hangversenyének közvetítése, amelynek műsora a következő: Haydn; Orasimfónia. Mendelssohn; E-moll hegedű és zenekari verseny. (Hegedűszó: Gál Marcel.) 22.30 Hírek. Sport. 22.45 Beethoven; II. Szimfónia. 23.15 Lemez.

Budapest I. 7.45 Torna. Utána: Hanglemezek. 8.20 Étrend. 11 Hírek. 11.20 Felolvasás. 11.45 Felolvasás. 12.10 Vízjelzőszolgálat. 13 Harangszó. 13.05 Hanglemezek. 13.30 Hírek. 14.20 Pontos időjelzés. 14.30 Zongora-hegedű. 15.40 Hírek. 17.10 Asszonyoknak. 17.45 Pontos időjelzés. 18 Szalonzene. 19 Munkástélóra. 19.30 Cigányzene. 20.40 Dr. Jancsó Elemér előadása. 21.10 A Bob herceg közvetítése. 22.05 Hírek. 24.20 Időjárásjelentés. Majd: Cigányzene. 24 Jazz. 1.05 Hírek.

SZERDA, AUGUSZTUS 26.

București. 6.30 Reggeli műsor közvetítése. 13.30 Sport. 13.40 Gramofonlemez. 14.15 Hírek. 14.30 Gramofonlemez. 15 Hírek. 18 Julea Vazul zene-kara. Közben 19.50 Felolvasás. 20.30 Időszzerű anyag. 20.50 Gramofonlemez. 21.20 Üzenetek. 21.35 Cocea György esellőzik. 22.15 Vasilescu-Dejana Margit énekel. 22.30 Hírek. Sport. 22.45 A Kis rádiózenekar műsorának közvetítése.

Budapest I. 7.45 Torna. Utána: Hanglemezek. 8.20 Étrend. 11 Hírek. 11.20 Felolvasás. 11.45 Felolvasás. 12.10 Vízjelzőszolgálat. 13 Harangszó. 13.05 Ének-gordonka. 13.30 Hírek. 14.20 Pontos időjelzés. 14.30 Állástalan Zenészek. 15.40 Hírek. 18 Hanglemezrevü. 18.50 Varga István dr. előadása. 19.20 Cimbalom. 20.05 A salzburgi ünnepi játékok keretében: Falstaff. 20.40 Külgügyi negyedóra. 21.50 Hírek. 23.10 Időjárásjelentés. 23.15 Cigányzene. 24 Szalonzene. 1.05 Hírek.

CSÜTÖRTÖK, AUGUSZTUS 27.

București. 6.30 Reggeli műsor közvetítése. 13.30 Sport. 13.40 Gramofonlemez. 14.15 Hírek. 14.30 Gramofonlemez. 15 Hírek. 18 Katonazene. 19.50 Felolvasás. 20.10 Időszzerű anyag. 20.45 Gramofonlemez. 21.15 Felolvasás. 21.30 A Rádiózenekar hangversenyének közvetítése, amelynek műsora a következő: Flechtenmacher; Román nyitány. Enescu; I. szvit. Not-tara; Idill. Silvestri; Román táncok. 22.30 Hírek. 22.45 Marcu-zenekar.

Budapest I. 7.45 Torna. Utána: Hanglemezek. 8.20 Étrend. 11 Hírek. 11.20 Felolvasás. 11.45 Felolvasás. 12.10 Vízjelzőszolgálat. 13 Harangszó. 13.05 Cigányzene. 13.30 Hírek. 14.20 Pontos időjelzés. 14.30 Hanglemezek. 15.40 Hírek. 17.15 Nádai Pál dr. előadása. 18 Ének. 18.30 Füzi-Horváth József városrajza. 18.55 Zongora. 19.30 Székely László előadása. 20 Szalonzene. 21 Részletek klasszikus darabokból. 21.40 Cigányzene. 22.45 Hírek. 23.10 Németnyelvű előadás. 23.30 Hangverseny Zenekar. 1.05 Hírek.

PÉNTEK, AUGUSZTUS 28.

București. 6.30 Reggeli műsor közvetítése. 13.30 Sport. 13.40 Gramofonlemez. 14.15 Hírek. 14.30 Gramofonlemez. 15 Hírek. 18 A Sibiceanu-zenekar műsorának közvetítése. 19.45 Alkalmi csevegés. 19.55 A Sibiceanu-zenekar hangversenyének folytatása. 20.55 Felolvasás. 20.35 Lemez. 21.05 Felolvasás. 21.20 Verdi; Rigoletto háromfelvonásos opera lemezen. A szünetben hírek.

Budapest I. 7.45 Torna. Utána: Hanglemezek. 8.20 Étrend. 11 Hírek. 11.20 Felolvasás. 11.45 Felolvasás. 12.10 Vízjelzőszolgálat. 13 Harangszó. 13.05 Országos Postászenekar. 13.30 Hírek. 14.20 Pontos időjelzés. 14.30 Zongora-ének. 15.40 Hírek. 17.15 Dr. Wehner Józsefné előadása. 17.45 Pontos időjelzés. 18 Szalonzene. 19.25 Sport. 19.25 Harsányi Kálmán spanyol műfordítáa. 19.50 Hegedű-brácsa kettős. 20.30 Császár Béla előadása. 21 Hanglemezek. 21.15 Előadás az Őszi Lakberendezési Vásárról és Rádiókiállításról. 22.10 Hírek. 22.30 Az Operaház tagjaiból alakult zenekar. 23.10 Időjárásjelentés. Majd: A Turul Szövetség Őszi kiállításának ismertetése. 23.50 Lengyelnyelvű előadás. 24.05 Cigányzene. 1.05 H.

SZOMBAT, AUGUSZTUS 29.

București. 6.30 Reggeli műsor közvetítése. 13.30 Sport. 13.40 Gramofonlemez. 14.15 Hírek. 14.30 Gramofonlemez. 15 Hírek. 18 A Marcu-zenekar hangversenyének közvetítése. 20.05 Időszzerű anyag. 20.20 Egyházi zene a braszovi Fekete templomból. 21.20 Felolvasás. 21.35 Corogos-jazz. 22.30 Hírek. 22.45 A Gurgeal-zenekar hangversenye.

Budapest I. 7.45 Torna. Utána: Hanglemezek. 8.20 Étrend. 11 Hírek. 11.20 Felolvasás. 11.45 Felolvasás. 12.10 Vízjelzőszolgálat. 13 Harangszó. 13.05 A Tiszántúli Ipari Kiállítás és Vásár megnyitása Debrecenben. 13.50 Hírek. 14.15 Pontos időjelzés. 14.30 Cigányzene. 15.40 Hírek. 17.15 Elza néni meséi. 17.45 Pontos időjelzés. 18 Séta a Duna fenekén. 18.40 Tárogató. 19 Zakariás János előadása. 20.30 Székely György vidám csevegése. 21. Tarka est. 23.15 Hírek. 23.45 Katonazene. 1.05 Hírek.

Apróhirdetések

Apróhirdetések díja szavankint 3 lel. vastagabb betűvel 6 lel. Legkisebb apróhirdetés ára 20 lel. (Az állástkeresőknek 25 százalékos kedvezmény), cím a kiadóban 10 lel.

Adás-vétel

Üvegfal
tölgyfáborításu 5.60/200 méretű eladó. Pintér, Oradea, Baritiu-u. 4.

Acélredőnyt,
(rendes méretű üzlet-ajtóra) megvételre keresek. Pollmann, Oradea, Strada Porumbului 11. sz.

Eladó
6 darab hasban importált, ivarképes basarabiai karakülkos. Cím a kiadóban.

Hentesüzlet
forgalmaz helyen eladó. Cím: a kiadóban.

MAGAS
árért veszek aranyat, ezüstöt, brilliántot, bármilyen mennyiségben. HERBST ékszerész, Oradea, Regele Ferdinand No. 3.

Szilvaskádák
tölgvfából olcsón eladók. Oradea, Strada Nicolae Zsiga 52.

Eladó
zongora, rövid, modern sürgősen olcsón eladó. Oradea, Str. Cogalniceanu 4. Huszti szálító.

Országos
méretű kaptárak és egy méh család olcsón eladó. Oradea, Strada Closca No. 1-a szám.

Alkalmazás

Házvezetőnőnek
ajánkozik vidékre fiatal özvegyasszony. Cím: öz. Koller Gyuláné, Oradea, Strada Vlahuta 32. szám.

*****

Szezekesztői üzenetek

P. T. G. Mikor az ördög biciklizik c. elbeszélése nem nekünk való. Tulságosan népies.

Lakás

Utcai szoba,
butorozva vagy butor nélkül, lehetőleg idősebb úr vagy urnó részére szeptember hó 16-ától kiadó. Str. Nicolae Zsiga No. 33, Oradea.

Utcai

különbejáratu butorozott szoba szeptember 1-től kiadó. Oradea, Str. Nicolae Zsiga 11-a.

2 szobás, fürdőszobás,
komplett lakás, minden mellékkeliséggel szeptember 1-ére kiadó. Cím: Oradea, Reg. Ferd. No. 17, Blănăria.

Száraz,

nagy pincebelyiséggel bérbeadunk. Oradea, Strada Duca No. 9.

Különféle

Aki

házat, birtokot, szőlőt eladni, venni szándékoszik, keresse fel Popovics irodát. Oradea, Str. Vlahuta 6. Telefon: 167.

Iskolás

gyermeket teljes ellátással elfogad. Oradea, Str. Gheorghe Lazar 20

PUKA OLMOT aln-dán vesz a Szent László-nyomda r. t. Oradea, Strada Regele Carol No. 5.

Oktatás

Láposy Zeneiskola
Oradea, Strada Simeon Stefan No. 20. Hegedű, zongora és zeneelméleti tanszakkal.

Magyar versenyzők vidám csoportja az olimpiai játékok befejezése után rendezett közös lakomán.

Készült a Szent László-nyomda Rt. körforgógépén, Oradea, Strada Regele Carol II. No. 5.